

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Institutiones Canonicae Sive Ivs Ecclesiasticvm

Wiestner, Jacob

Monachii, 1706

II. Regulæ traditæ Declarationes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62656](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62656)

27. Dubium quartò est, an indebitè spoliatus etiam adversus judicem spoliantem restituatur. Quod affirmantium & negantium VV. DD. à verò, ut ab Afferentibus suis explicantur, non aberrantes sententiæ distinctionis auxiliò à RR. vel declarantur vel conciliantur.

Et primò quidem, si ita spoliatus quis est à iudice incompetente v.g. clericus dignitate, aut alio beneficio Ecclesiastico à Seculari, illum adversus hunc, quoad alia secundum Juris ordinem procedentem, ante omnia restituendum, res omnino certa & clara ratio est; quòd iudicatum dici nequeat ab eo, qui non habet jurisdictionem, l. C. §. 1. V. Et ideo, ff. Quod quisque juria in alt. & paria sint, sententiam non esse latam, & esse latam à iudice incompetente; & propterea ex incompetencia proveniens nullitas cæteris omnibus major habeatur, Glossa comuni DD. suffragiò approbata in Clement. II. in Rubric. de Foro compet. Gaill. Lib. 2. observat. 76. n. 12. & alii.

28. Secundò, si à iudice competente, sed extrajudicialiter, sive prætermisso Juris ordine & absque causæ cognitione spoliatur, contra illum agens ante omnia restituatur, c. Cùm causa 22. de Offic. deleg. C. Conquerente 7. hanc Rubr. quia iudex ita procedens egreditur fines sui officii, & tanquam privata persona reputatur, ut ei restitui possit, l. Prohibitum §. C. de Jure fisci: & sicut incompetens. sic ipse quoque pro se non habet præsumptionem, quæ spoliati restitutionem ante omnia faciendam impedire possit, c. fin. in 6. Panormit. in c. Conquerente cit. n. 6. ubi Berouius à num. 5. & Menoch. Recup. remed. §. à n. 8. rectè excipiens casum, quòd causa aliquem v.g. beneficio privandi esset omnino notoria; quia in notoriis ordo Juris non requiritur, c. Nostra 12. de

Jurejurando & Clement. 2. de Sent. & re judic. & quò iudex contrajudicialiter procedit ex necessitate, ad impediendum scandalum vel peccatum, Panormit. in c. cit. n. 15. & ibi Laiman. n. 3.

Tertiò, spoliatus judicialiter & per sententiam adversus judicem non restituatur, nisi sententia contineat vitium substantiale: quale tamen vitium continere non præsumitur, nisi probetur; cùm semper pro ipsius facto præsumptio sit, nisi de dolo argui possit, can. Hoc etiam, 2. q. 6. eaque restitutionem adversus spoliatum impediatur, donec iste se injustè spoliatum probaverit, c. fin. in 6. Glossa fin. in can. Presentium, 7. q. 1. Panormit. l. cit. n. 6. Menoch. cit. Remed. §. n. 3. Si autem sententia continet vitium substantiale, v.g. si parte non citatà, vel in iudicio ordinario lite non contestatà, vel contra apertam legem esset lata, spoliatus, postquam de hoc legitime constitit, contra eum restituendus est; quia sententia esset ipso Jure nulla, ejusque executio spoliatio censeretur, juxta c. 1. c. Cùm inter 13. in fine de Sent. & re judic. §. l. 2. §. 2. ff. Qua Sent. sine Appell. cit. Panormit. n. 18. & aliis DD. relatis Menoch. à num. 19.

ARTICULUS II.

Regulæ traditæ Declarationes.

SUMMARIUM.

21. Restitutionem non impedit exceptio dominii.
22. Etiam injustus possessor restituatur, si à non domino.
23. Et à domino, non in continentè,
24. Sed ex intervallo spoliatur.
25. Nisi injustitia possessionis notoria sit, Et; 26. Ean-

26. Eandem non impediunt compensatio,
27. Reconventio super dominio,
28. Appellatio,
29. Et exceptio criminis,
30. Quod possessionis non reddat incapacem.
31. Pro Ecclesia restitutione agenti hu-
ju privata:
32. Et pro privata restitutione agenti
Ecclesia spoliatio non obstat.
33. Restituitur etiam re incorporata,
34. Et secundum aliquos re mobili spoli-
atus:
35. Sed verius vi solius consuetudinis.
36. Colono &c. Interdictum Unde vi non
competit.
37. Restitutionem impedit exceptio do-
minii, spoliatio expressè,
38. Vel saltem tacite consentiente.
39. Uti & si cum ipso certius rei dominus
concurrat,
40. Vel spoliatoria jus notorium sit,
41. Ex Actis judicialibus,
42. Praesertim ex sententia lata pro spo-
liatore.
43. Restitutionem impedit exceptio spo-
lij:
44. Uti & irreparabilis damni,
45. Et publici scandali periculum:
46. Et impossibilitas possessionis per viam
juris adipiscenda.

21. **R**egula de spoliati restitutione
hactenus tradita ea vis est;
ut, qui eam in iudicio petit,
possessione & violenta de-
jectione probata, ante omnia restitu-
endus sit.

Primo, non obstante exceptione do-
minii, quod in re sibi competere spoliator
in continenti probare est paratus, per no-
tabiles textus, c. 1. ubi vi ablata posses-
sionis restitutio, si petatur, facienda di-

citur, *Ante omnem contentionem*; ac pro-
inde ante ejusmodi exceptionis obiectae
discussionem: & c. *In literis* 5. in cuius
fine secundum rigorem Juris idem alle-
gitur de prädone. Unde

Dubium oritur, an ergo etiam
qui rem injustè & vi possedit, ut ve-
prædo, ejus possessione vi dejectus resti-
tuatur. Et quidem, si illius possessione
non à domino, sive ab eo, quem ipse de-
jecit: sed ab alio sit dejectus, ei Interdi-
ctum competere, ut ante omnia sit resti-
tuendus, l. 1. §. 30. ff. de Vi armata di-
sertè habetur.

Casu autem, quò prædo, aut alius
possessor injustus ab ipso domino, vel ab
alio à se spoliato dejectus est, multum
imò plurimum interest, utrum possessione
vi dejectus sit in continenti, vel primum
ex intervallo; cum, si dejectus est in con-
tinenti, hoc est, quam primum à prædo-
ne naturali possessione dejectus, homines
& alia ad illum expellendum necessaria
potuit comparare; & antequam, omnis
recuperationis negotiò, ad extranea di-
verteret, ut vocem illam in l. *Quod est*
3. §. 9. ff. de Vi armata cum Glossa 7. in
continenti, exponit Bruneman. n. 6. præ-
donem non restituendum, patet ex §. 9.
cit. & c. *Pisanis* cit. ubi spoliato contra
deicientem super spolio agenti restitutio
negatur ex ratione; quòd *Statim vim vi*
repellendò, ac proinde licitè eijci potuerit.
Cujus ratio est; quia in continenti facta
prædonis, seu violenti & injusti possesso-
ris dejectio rationem habet rerum suarum
justæ defensionis: quam, violentià
vi repulsâ, fieri Jus & naturalis ratio per-
mittit, can. *Jus naturale* 7. dist. 1. c. 1.
1. c. *Unde vi*. Si verò primum ex inter-
vallo dejectus est, de jure etiam ipsum
restituendum, cum Beroio in c. *In literis*
5. num. 70. defendunt cit. Fachineus *Con-*
trovers. Lib. 7. cap. 10. V. *Mibi*. Petr.
Barbo-

Barbosa in l. Si de vi 37. ff. de Judiciis n. 47. & 124. & Haunold. Tom. 1. de J. & J. tract. 3. n. 371. quod id minimè obscure tradi videatur, l. Sequitur 4. §. 6. ff. de Usurp. & Usucap. l. Cum fundum 18. pr. V. Quasiuum, ff. de Vi armata & l. Si quis in tantam 7. C. Unde vi: ad quarum l. textus referri videntur, c. In literis cit. verba, Quia prædo etiam secundum rigorem Juris est restituendus. Ratio est; quia nemo sibi jus dicere, & rem propria autoritate vindicare debet, si judicis copiam habere possit, l. Auxilium 37. ff. de Minoribus, in cujus fine, qui hanc Juris Regulam & judicis auctoritatem negligit, legis & Magistratus auxilio reputatur indignus.

Pugnare quidem cum hac resolutione videntur, l. Bona fides 31. §. 1. ff. De positi, verba, Non est ex fide bona, rem suam dominum prædoni restituere compelli; eum, huic eam restituendò, rei alienæ retentionis, ac proinde peccati occasio prædoni præbeat. At re ipsa non pugnat; quia l. cit. textus expressè agit de calu, quò dominus rem suam sine violentia consequitur à prædone, eam per errorem apud ipsum deponente, ut l. cit. & non de eo, quò dominus rem vi rapuit, & invasit. Neque obstat peccati continuatio; quia hæc judicis auctoritate potest impediri: & minùs perniciofa Reipublicæ est, quam rerum suarum ab aliis detentatum, cum judicis officium paratum est, violentæ occupationes: quarum permissione delictis & malitiis hominum via aperiretur, l. Non est singulis 176. ff. de R. J.

25. Sed, licet de rigore res ita se habeat, spectatà tamen æquitate Naturali, prædo seu spoliator notorius contra dominum, possessionem ab eo vi recuperantem, restituendus non videtur; quia in pari causa spoliationis à duobus factæ præferen-

duis videtur rei dominus; cui Jure Gentium, quò bella introducta sunt, concessa est facultas, rem suam ab injusto spoliatore recuperandi, l. Ex hoc jure 5. ff. de J. & J. cum Naturali etiam Juri consonum sit, deteriorem esse conditionem ejus, qui Naturale Jus, domini possessionem vi occupandò, prior violavit, Menoch. Recup. remed. 1. n. 128. non obstante l. Si quis in tantam cit. quâ propriâ autoritate alterius possessionem invadens, si dominus est, rei dominiò privatur; quia lex ista quoad amissionem domini in paucis locis usu est recepta: et que ferè pœna arbitraria successit, teste Engel ad hanc Rubr. num. 16. ut taceam; quòd, eam de notorio prædone non loqui, existimet Zoestus in ff. Vi armata n. 19. & ante eum Menochius l. cit. cum aliis, in notoriis adversus rerum suarum injustos invasores jus sibi dicentem clementius habentibus, apud cit. Barbosam n. 19. & 122. & alterum ejus nominis Interp. in c. In literis cit. n. 4.

Secundò, spoliatus ita restituendus 26. est, non obstante exceptione compensationis, objectæ à spoliatore, l. & §. fin. C. de Compens. quia compensatio est quædam mutua petitio, sive reconventio: quæ, cum Recuperandæ interdictò agitur, nisi de spolio etiam ipsa sit, non admittitur, ut mox patebit.

Tertiò, idem ita restituendus est, 27. etiam si reus conventus ipsum judicò petitorio, sive super alicujus rei proprietate velit reconvenire, c. fin. de Ord. cognit. quia adversus spoliatorem proposita restitutionis petitio privilegiata est, ut ante omnia facienda restitutio: & antequam hæc facta sit, spoliator super jure suo non audiatur, c. In literis & c. Conquiescente cit. cum; ut, violentiis longissimè, remotis, Reipublicæ tranquillitas conferretur: tum verò, ne rebus suis nudati & inermes

inermes iudicio contendere cogantur, contra Naturalem æquitatem & textum *can. Oportet. 3. q. 2.*

28. Quartò, ejus restitutio non impeditur Appellatione de Jure Civili, *l. Unica C. Si de momenti poss. saltem quoad effectum suspensivum, Bartol. in l. cit. n. 3. & l. Ante sententiam 2. ff. de Appell. recip. n. 9. & Maranta de Ord. jud. p. 6. de Appell. n. 294.* de Jure tamen Canonico etiam quoad hunc effectum aliud statuetur, *Tit. 28. an. 93.*

29. Quintò, eadem non impeditur opposita exceptione Criminis; prius enim spoli, quam istius causam pertractandam, *e. Item si quis 6. decisum est ex ratione; quòd is, qui alterius possessionem vi occupavit, aut clam ingressus, pristinum possessorem non admittendò, violenter retinet, esse præsumatur ejus inimicus; cum vim & injuriam intulerit: inimicus autem ad accusandum criminaliter; quòd odiò moveri videatur, non admittatur, arg. c. Repelluntur 7. de Accusat. Farinac.*

30. *Prax. Criminal. q. 12. n. 34.* Hæc tamen decisio admittit distinctionem, vel potius exceptionem criminis, spoliatum reddentis ad agendum inhabilem, vel incapacem possessionis: ut sunt, quæ annexam habent excommunicationem; hæc enim ligatus, antequam absolutus sit, à reo convento per exceptionem, vel à iudice ex officio repelli potest, *c. Intelleximus 7. de Judiciis c. Anobis 2. & c. Exceptionem 7. de Exceptionibus, Glossa in c. Ex insinuatione 3. V. Aliud, de Procurat. uti & crimina hæresis & læsæ Majestatis, quorum rei beneficiorum Ecclesiasticorum, tam possessione, quam proprietate privati sunt ipsò Jure. Eadem, quæ hujusmodi, etiam ratio est exceptionis, quæ actori, qui tanquam beneficiò spoliatus restitui petit, Baptismi, aut Clericatus defectus opponitur; his enim casibus, an-*

tequam spoliatus restituitur, de crimine & hujusmodi defectu cognoscendum, cum Panormit. *c. Item cit. n. 9. & 10.* tradit Menoch, *Recup. remed. 1. à num. 330.*

Sextò, agens ad restitutionem rei Ecclesiasticæ restituendus est, insuper habità exceptione ab ipso factæ spoliationis rei privatæ: & contrà, agens super spolio rei suæ privatæ, restituendus est, non obstante exceptione spoliationis rei Ecclesiasticæ, *c. 1. §. fin. in 6. partim quia agens ad restitutionem rei Ecclesiasticæ, non suò privato, sed Ecclesiæ nomine & jure agit, c. Literas 3. de Dilat. & contrà agens pro re sua privata, non Ecclesiæ, sed propriò nomine & jure agit, l. 1. C. de R. V. ut adeò pro rei Ecclesiasticæ restitutione conventus non rei privatæ, sed Ecclesiasticæ: & contrà conventus pro rei privata, non Ecclesiasticæ, sed privata tantum rei spoliium opponere de jure queat; quia super spolio agens non repellitur exceptione spoli, nisi commissi ab eo, qui super spolio agit: super spolio autem propriè tantum agit is, cujus nomine actio intentatur, *arg. l. Si procurator 9. ff. de Doli except. Franc. in §. cit. n. 2. & Barbosa ibid. n. 20.* partim vertè quia res Ecclesiasticæ censentur Juris publici, *arg. l. 1. §. 2. ff. de J. & J. & l. fin. pr. C. de SS. Ecclef. publici* autem cum privato compensatio non admittitur, *l. 1. §. 1. In ea 3. de Compensat. Vivianus in §. fin. cit.**

Neque obstat; quòd *c. Cum dicitur 2. de Ord. cognit. contra Abbatem*, qui nobiles super quibusdam rebus Ecclesiasticis conveniebat, admittit exceptionem spoliationis castri ab eo factæ; quia hæc exceptio fuit rei Ecclesiasticæ; castri enim, cujus possessione Nobiles vi erant dejecti, erat feudale: & dominium quòdem ejus directum ad Monasterium: *ubi*

le verò ad Nobiles, eò spoliatos, pertinebat, ut in *c. cit.* notat Barbola n. 21. & Gonzalez in *c. Cùm dilectus cit. n. 25.*

33. Septimò, eidem Regulæ locus est in rebus Incorporalibus, ut contra Hunnium, in *Treutl. Vol. 3. disp. 25. q. 55.* docent Perez in *C. Unde vi, n. 3.* Vallentis ad *banc Rubric. §. §. num. 1. & Haunold. Tom. 1. de J. & J. tract. 3. n. 362.* quòd nullò Jure excludantur, & præterea rebus immobilibus accenseantur: de cuiusmodi præsertim spiritalibus juribus sermo redibit *Art. 6. & 7.*

34. Octavò, de spoliati restitutione tradita Regula locum habet in rebus, tam Mobilibus, quàm Immobilibus: quòd, licet Corrasius in *l. Naturaliter 12. §. 1. ff. de Acquir. possess. n. 48.* generaliter affirmet, de illis tamen, sive Mobilibus, magno aliorum consensu recepta est distinctio; etsi enim, inquirunt isti, *Unde vi Interdictum* saltem accessorie & secundario competat pro servis adscriptitiis, sive colonis, qui adscripti sunt glebæ, & pars fundi censentur, *l. Si coloni 14. C. de Agriculis & pro aliis rebus mobilibus, quæ fuerunt in fundo, vi occupato, vel ædibus, unde quis est dejectus; nam etiam pro his interdictum Unde vi saltem accessorie & secundario competit, l. 1. §. 6. V. Planè, ff. de Vi armata: pro aliis tamen mobilibus, vi ablatis, id non competere, satis liquet ex *cit. §. 6. & 7.* quòd his competat actio *Vi bonorum raptorum*, aut *Furti*, & *Ad exhibendum* agi possit, Menoch. *Recup. remed. 1. n. 9.**

De Jure tamen Ecclesiastico hujusmodi etiam mobilibus spoliatum ante omnia restituendum, Menochius desumit ex *can. Redintegranda cit. & can. Episcopi 3. q. 1. vocabulis Omnia & Ablata*, quorum prius eas non minus, quàm immobiles complectitur: posteriore autem solæ mobiles intelliguntur; cum im-

mobiles nequeant auferri. Verùm, quia *Canone utroque* præter interdicti *Unde vi* extensionem ad res Ecclesiarum & personarum Ecclesiasticarum nihil novi comprehenditur, in *c. Conquerente cit.* notat Gonzalez n. 6. satis probabiliter hoc etiam Jure ante omnia restitutionem pro mobilibus ablatis, si immobilibus accessoria non sint, dari, idem negat cum *Tuscho Practic. V. Spoliato, conclus. 391. n. 2. De Jure*, inquam, quia Menochii hac de re sententia Curiarum usu, & in hunc præcipuè intentorum DD. frequentiori calculò approbata est, teste Jordano *Lucubrat. Lib. 14. Tit. 12. n. 42.*

Non desunt tamen à Regula, hæc ætenua stabilita, variæ exceptiones & casus, quibus spoliatus non est ante omnia restituendus. Veluti

Primò, colonus, inquilinus & similes prædiò, domò, aliæve re conductà vi dejecti aut expulsi; cùm enim tales, eò ipsò; quòd prædium, domum &c. non suo sed alieno nomine possideant, ipsi in possessione duntaxat: veri autem prædii, domus &c. possessores sunt eorum domini, quorum nomine ea detinent, *c. Cùm venissent 9. in fine, & l. Quod meo 18. ff. de Acquir. possess. his*, tanquam possessores dejectis, Interdictum *Unde vi* competit: non ipsis, *l. 1. §. 22. ff. de Vi armata*, Menoch. *Recup. remed. 1. an. 62.* & Perez in *C. Unde vi n. 5.* Iis tamen Officiò judicis aliquando succurri, cum Baldo in *l. Ede 3. C. de Locato, V. Sed quid si*, notat *cit. Menoch. n. 64.*

Secundò, suâ possessione spoliatus ante omnia restituendus non est, quando, ut ante spoliæ restitutionem de exceptione domini seu proprietatis cognoscatur, ipse consentit, ex clara decisione *c. 1.* Ratio est; quia privilegium, competens spoliato, introductum est non solum in odium spoliantis: sed etiam & princi-

Gg

princi-

principalis in favorem spoliati, *c. cit.*
& c. fin. de Ord. cognit. qui proinde juri
 & favori pro se principalis introducto
 poterit renunciare, Panormit. *in c. 1. cit.*
num. 3.

38. Neque ad hoc necessarius est spoliati consensus expressus: sed sufficit; quod restitutionem ante omnia petendi juri renuntiet tacite: quod facere presumitur, si spoliatorem, dominii seu proprietatis exceptionem opponentem, non repellat, aut contra judicem, de proprietate cognoscere volentem, non reclamet, vel appellet; quia, qui in judicio praesens tacet, consentire etiam in suum praesudicium censetur, Berojus *in c. cit. n. 20.* & Menoch. *Recup. remed. 1. a num. 161.* Neque tali casu restitutionem petere omitterentis negligentiam supplere, & spoliatum restituere ex officio iudex debet; quia spoliatus ante omnia restituendus est, si hoc petierit: nisi ipsi officium suum non imploratum impendi exigat periculum animae &c. Glossa *in c. cit. V. Conventioem*, Panormit. & Menoch. *l. cit.*

39. Tertio, eadem restitutio impeditur, si cum spoliato, ad restitutionem agente, concurrat tertius, qui, rei dominum aut verum possessorem se esse, asserit, ac restitui petit; cum enim talis non sit spoliator, ad cujus audaciam reprimendam spoliatus ante omnia restituitur, in eo cessat ratio, propter quam spoliatus, etiam praedo, adversus spoliatorem esset restituendus, *c. In literis 5.* ut proinde ei, qui dominus, aut verus possessor non est, merito praefertur tertius, cujus dominium notorium est, vel in continenti, hoc est, non longi temporis dilatione petita, probari valet: sicut cum fure, super rei vi ablatæ restitutione agente, concurrens rei dominus praefertur, *l. Bona 31. ff. De positi*, Petr. Barbola *in l. Si de Vi 37. ff. de*

Judicis n. 57. a n. 11. id extendens ad casum, quo jus tertii cum spoliatoris jure conjunctum est, ut ab isto nequeat separari; quod ratione connexionis & societatis spoliator sentire possit commodum restitutionis: quod ei, si solus esset, non concederetur, Felinus *in c. Cum super 17. de Sent. & Re judic. n. 9. & cit.* Menoch. *n. 373.*

Quarto, quando in re, super qua Recuperandæ possessorem intentatur, nullum jus competere spoliato, & simul in ea jus spoliatori competere, notorium est juxta dicta *n. 25.*

Notorium autem id esse censetur, si de eo constet ex Actis judicii; cum, quidquid in hoc probatum est, notorium sit, *c. fin. de Temp. Ord. Ant. de Burio in c. cit. n. 6.* vel ex ipsius spoliati confessione, in jure sive judicio facta, *c. fin. de Cohabit. Cleric. & mul.* quia hæc, ut DD. loquuntur, probata, & aliis verior ac potentior probatio est, *l. Generaliter 13. C. de non num. pecun.* vel ex legitimis testium jam receptorum depositionibus, *l. fin. C. de Probat.* aut ex instrumto publico, quod paratam habet executionem; quia etiam hoc non minus, quam testes, probandi vim habet, Bartol. *in l. 1. pr. ff. de Novi oper. nunt.* vel etiam per sententiam absolutoriam in Petitorio latam in favorem spoliatoris; cum definitiva pronuntiatione judicis, rei dominum vel licui adjudicantis, istius jus sive dominium notorium evadat, *c. Vestra 7. §. fin. V. Notorium, de Cohabit. Cleric. & mul. Emporem 12. pr. ff. de Action. empti, ut cum Ripa in l. Naturaliter 12. §. Notorium 1. ff. de Acquir. possess. n. 35. Falcone *ibid. n. 43.* & aliis tradit *cit.* Menoch. *n. 233.**

Debet autem sententia; ut non in spoliati & spoliatoris jus notorium reddat, & illum Recuperandæ interdicti agentem

agentem repellat, subsequi & non præcedere spoliationem, eaque spoliator esse absolutus; quod de ipsius jure constituitur: & non solum; quod actor sive spoliatus in domini sibi competentis probatione defecerit; quia ex defectu probationis domini, competentis spoliato, eum dominum non esse, legitime non inferitur; cum, quod probare nequit, dominium habere possit, *l. Duo sunt 30. ff. de Testament. tut. Panormit. in c. Pastoralis 5. de Causa possess. n. 26. Ripa in §. cit. n. 44. & alii, quos sequitur Mascardus de Probaz. conclus. 1333. n. 15.*

43. Quinto, spoliatus Recuperandæ interdictione agens ante omnia restituendus non est, quando ipsi per modum exceptionis opponitur aliud spoliū; hoc enim casu de spoliū exceptione prius, quam de ejus actione cognoscendum, *c. Cum dilectus 2. de Ord. cognit. decisum & ratio est; quod, cum par utriusque causa est, favorabilior reus sit, quam actor, l. 12. ff. de R. J. nisi spoliū actio non pareretur dilationem, & periculum esset in mora; quod v.g. ædium, unde actor vi dejectus est, ruina timenda sit, si non repararetur; tali enim casu actori, ad illarum restitutionem Unde vi interdictione agentis, spoliū exceptionem non obstat, notat Panormit. in c. cit. n. 22.*

44. Sexto, si restitutio fieri nequeat sine irreparabili damno vel periculo animæ aut corporis; sic enim propter peccati, & ex hoc animæ imminens periculum conjux spoliatus non restituitur, antequam de consanguinitatis exceptione, cujus probationem reus in continenti offert, cognoscatur, *c. Literas 13. ut n. 95. plenius constabit. Sic reus, è carcere & ministrorum manibus ad sacrum asyllum fugiens, iudici, quem suā præsentia vi spoliavit, non restituitur, propter periculum irreparabilis jacturæ vitæ, arg. c.*

cit. ubi & in l. Naturaliter 12. §. 1. ff. de Acquir. possess. Interpp. & DD.

Septimo, si ex restitutione publicum scandalum vel perturbatio in populo timeatur; sic enim Unde vi Interdictio agens ad restitutionem castri, vel oppidi valde muniti, ad ejusmodi incommoda & cædes evitandas, antequam illa fiat, audiri potest super proprietate, *cit. Menoch. an. 308.*

46. Octavo, si spoliationem necessitas extorsit, v.g. si spoliator rei suæ possessionem consequi non valuit per viam Juris; quod adversarius sive spoliatus iudicium declinavit, vel iudex justitiam administrare noluerit, vel non potuerit; quod casu, præsertim si rei, in Pettitorio spoliatori adjudicata, possessio non esset recuperabilis, ante restitutionem de dominio cognosci posse, cum Baldo in l. Si quis ad se 7. ff. ad L. Jul. de Vi publ. n. 1. & aliis vult *cit. Menoch. n. 312.* Ratio est; quod, ne rem suam, aut sibi debitam quis propria autoritate & vi occupet, Jure cautum sit; ut non prætermittatur via & Ordo Juris, secundum S. Thomam 2. 2. q. 66. art. 5. Tali autem casu via Juris ab adversario jam prætermissa, & eo præscripti Ordinis observantia sit desperata.

ARTICULUS III.

De Fructuum Restitutione, faciendâ a Spoliatore, aliòve malæ fidei Possessore.

SUMMARIUM.

47. Ab his cum re injustè possessa restituendi etiam sunt fructus,
 48. Qui deductis impensis supersunt.
 49. Sunt autem Fructus alii Naturales,
 50. Alii Industriales & ex his quidam Civiles,
 Gg 2

51. in